

# Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

## ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ  
**ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ**

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς  
**Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν**  
καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βέλιπεργκ καὶ Ἐστίας

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς  
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ζ' ἔτους εὐρίσκονται  
παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησίαι Ἑλληνίδων. Ἐλισάβετ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας. Ἡμέραι Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως. Ἰσμήνη Βλάχου. Ἰαμβοὶ καὶ ἀνά-  
παιστοί. Στὰ ναυτόπουλα (ὑπὸ δος Μαρίκας Πίπιζα). Καταραμμένο (ὑπὸ δος Ἀλεξάνδρας Παπαδοπούλου). Παίγιον καὶ ἐργασία (ὑπὸ κ. Αἰ-  
κατερίνης Λαγκαρίδου — Εἰδοποιήσεις Ἐπιφυλλίς.

## ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η Α. Μ. Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η Α. Β. ΥΨΗΛΟΤΗΣ Η ΗΓΕΜΟΝΙΣ ΣΟΦΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ

Ἑλληνίδες μητέρες, σύζυγοι, ἀδελ-  
φαί, θυγατέρες ἐλευθέρου λαοῦ Ἐξεγερ-  
θῶμεν, ἀδελφωθῶμεν, ἀνακουφίσωμεν τὰς  
γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα λαοῦ μεγάλου,  
λαοῦ πατριώτου, λαοῦ εὐγενοῦς. Ἐντὸς  
μῆκος ἡμέρας χιλιάδες ἐξ αὐτῶν, μέχρι  
χθὲς ἔτι εὐτυχεῖς, εὐποροὶ, ἔμειναν ἀνευ  
στέγης, ἀνευ ἄρτου, γυμναί, ἀπορφανω-  
θεῖσαι τῶν πατέρων καὶ συζύγων καὶ  
ἀδελφῶν των. Αἱ φλόγες τῆς πυρπολή-  
σεως τῶν οἰκῶν των ὑψοῦνται ἔτι οὐρα-  
νομήκεις καὶ τόσαι θερμαὶ φώλεαι ἀγά-  
πης καὶ στοργῆς, ἐν αἷς ἐπὶ ἔτη μακρὰ  
καλλιεργεῖται τὸ ὄρατον τῆς ἐλευθερίας  
ἄνθος μετεβλήθησαν ἐντὸς στιγμῶν μό-  
νον εἰς καπνίζοντα ἐρείπια, ἀνά μέσον  
τῶν ὁποίων τὸ αἷμα τῶν δολοφονηθέντων  
ἀνδρῶν των ῥέει εἰς βύκακας, συνοδευό-  
μενον ὑπὸ τοῦ ἀπαισίου τοῦ θανάτου  
ρόγγχου.

Ἑλληνίδες ἐλεύθεροι! Διαθέσωμεν  
ἐν μέρος τῶν καθημερινῶν περιττῶν δα-  
πανῶν μας πρὸς ἀνακούφισιν γυναικοπαί-  
δων, τὰ ὅποια ὡς χθὲς ἀπελάμβανον ὡς  
ἡμεῖς ὅλην τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς. Στερη-



ΕΛΙΣΑΒΕΤ  
ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

θῶμεν τῶν διασκεδάσεων τῶν ἀπόκρεω.  
Περιοψόμεν περιττὰ ἐξοδα τῆς τραπέ-  
ζης μας, οικονομώσοι αἱ ἔχουσαι πολλὰ  
ἐκ τῶν πολλῶν καὶ αἱ ὀλίγα ἐκ τῶν ὀλί-  
γων. Ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις τῶν Ἑλληνί-  
δων ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν σας πρὸς  
συντήρησιν τῶν ἀτυχῶν προσφύγων καὶ  
πρὸς παροχὴν κλινοστρωμνῶν, σκεπα-  
σμάτων καὶ ἐνδυμάτων.

Πᾶσα χρηματικὴ συνδρομὴ πρέπει νὰ  
ἀποστέλλεται πρὸς τὴν προσωρινὴν τα-  
μίαν τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως κ. Πηγὴν  
Παπὰ ὁδὸς Πινδάρου ἀρ. 2.

Φορέματα, ἀσπρόρρουχα μεταχειριμμένα  
ἢ μὴ ἀποστέλλονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς  
Ἐφ. τῶν Κυριῶν ὁδὸς Μουσῶν ἀρ. 11.

Ἐν Ἀθήναις 28 Ἰανουαρίου 1897.

Ἡ προσωρινὴ πρόεδρος τοῦ Ἐθν. Τμήματος  
τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων.  
ΑἰΚΑΤΕΡΙΝΗ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ.

Αἱ ἀντιπρόεδροι Ἡ γραμματεὺς  
Εὐαγγελία Ὀρφανίδου Καλλιρρόη Παρρέν.  
Μαρία Κεφαλῆ.



## ΗΜΕΡΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Ἀνέτειλαν τέλος πάντων καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡμέραι ὑπερτάτων ἐθνικῶν συγκινήσεων, ἡμέραι κινδύνων καὶ ἀγώνων ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἀγίου διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος. Τὰ πάθη σιγοῦν, ὁ ἐγωϊσμός κατευναζέται, αἱ προσωπικαὶ διακρίσεις καὶ μικροφιλοτιμίαι λησμονοῦνται. Ἡ μεγάλη ὄλων μήτηρ διέρχεται κριτικωτάτη τοῦ βίου της στιγμὴν καὶ ὅλα τὰ τέκνα της μέγαλα καὶ μικρά, ἰσχυρὰ καὶ ἀσθενῆ ἐξεγείρονται ἀπὸ πικρὸς τῆς γῆς σημείου, ἔτοιμα νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν ἅγιον βωμόν της τοὺς καρποὺς πολυετῶν μόχθων, αὐτὴν τὴν ζώην των, αὐτὸ τὸ αἷμά των πρὸς σωτηρίαν της.

Προϊσταται τῆς γενικῆς ταύτης ἐξεγέρσεως καὶ συγκινήσεως ὁ βασιλικὸς μας οἶκος ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης μέχρι τοῦ νεωτάτου ἐκ τῶν τέκνων των. Λαὸς ἀδελφός μέγας, λαὸς μαρτύρων καὶ ἡρώων δολοφονεῖται, προδίδεται. Ὁ γίγας τοῦ βασιλικοῦ μας οἴκου υἱός, τὸ γνήσιον αὐτὸ Ἑλληνικὸν βασιλοπούλον τῆς λεβεντιάς καὶ παλληκαρωσύνης, ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν ἰδεώδη τύπον τῶν αἰώνων ἐθνικῶν ονείρων καὶ παρρησιῶν, μετὰ τὸν σταυρὸν καὶ τὴν σημαίαν ὑψηλὰ, διαδέχεται ἕτερον γίγαντα θαλασσιῶν ἀγώνων καὶ νικῶν μας, τὸν Κανάρην.

Ἄς εἶναι εὐλογημένη ἡ γαλανὴ μας θάλασσα. Ἄς φέρῃ ἥρεμος καὶ ὑπερήφανος μακρὰν, εἰς τὴν ἀγωνιζομένην καὶ πολυπαθῆ τοῦ Ἑλληνισμοῦ μάρτυρα, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ θάρρος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νέου βασιλοπαιδὸς καὶ τῆς ναυτικῆς μας νεολαίας. Δὲν εἴμεθα μεγάλοι ὡς οἱ παρὰ τῶν πατέρων μας ἐκπολιτισθέντες καὶ ἀνδρωθέντες βάρβαροι. Δὲν ἔχομεν πλοῦτον καὶ στόλους καὶ στρατοὺς ἐκ μυριάδων. Ἄλλ' εἴμεθα τέκνα ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κατέπληξαν τὴν ἀνθρωπότητα μετὰ τὸν ἥρωϊσμόν καὶ τὸ θάρρος των, μετὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα λατρείαν των. Ἦνωμένοι καὶ ἀδελφωμένοι θὰ συνεχίσωμεν τὴν ἐνδοξὸν τῆς χώρας μας ἱστορίαν, θραύοντες τὰ δεσμὰ δούλων ἀδελφῶν καὶ δίδοντες ζώην εἰς τὴν ἐξηνητλημένην καὶ ἀσθενικὴν καὶ ἡκρωτηριασμένην μητέρα ὄλων μας, τὴν μικρὰν σήμερον, ἀλλὰ μεγάλην ὡς τὴν ποθοῦμεν καὶ τὴν ονειρευόμεθα αὔριον Ἑλλάδα.

### Αἱ Ἑλληνίδες ἐν τῷ ἀγῶνι.

Σήμερον ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους, παρήγοροι τῶν δυστυχῶν αὔριον ἡρώιδες ὡς ἡ Μόσχω καὶ ἡ Δέσπω καὶ αἱ Σπαρτιάτιδες. Αἱ Ἑλληνίδες τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἐβαπτίσθημεν εἰς τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην τοῦ πατριωτισμοῦ κολυμβήθραν καὶ ἐξήλθομεν αὐτῆς, ἀπηλλαγμέναι ὅλης τῆς ματαιότητος, τῆς ἐπιπολαιότητος, τῶν κακιῶν, καὶ ἀνοησιῶν μας. Ἀδελφωμέναι, ἀδικρίτως ἀξιωματῶν καὶ πλούτου, ὄλων μας σήμερον ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συμπάθεια καὶ ἡ στοργὴ πρὸς ἐν φέρεται σημεῖον, πρὸς τὰ θύματα τῆς συμφορᾶς, πρὸς τὰς ἀδελφὰς μας ἐκείνας, ἃς τὸ πῦρ καὶ ὁ πέλεκυς εἰς τοιοῦτον ἐβύθησαν πένθος, εἰς τοιαύτην ἀθλιότητα καὶ ἀπόγνωσιν.

Καὶ ἀνέρχονται εἰς χιλιάδας τὰ θύματα αὐτὰ τῆς τυραννικῆς θηριωδίας. Μετὰ πρόσωπα πελιδνὰ ἐκ τῆς ἀπογνώσεως, ὡς ἀπολιθωμένα τοῦ πόνου καὶ τῆς λύπης ἀγάλματα, χωρὶς οὔτε στεναγμοῦ, οὔτε παράπονον νὰ ἐξέρχεται τοῦ στόματός

των, μεγάλα, ὑπερήφανοι, ἀξιοπρεπεῖς ἐν τῇ συμφορᾷ, ὑφίστανται ὡς ἀληθεῖς γυναῖκες καὶ θυγατέρες ἡρώων τὴν φρικτὴν δυστυχίαν, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην περιέπεσαν.

Ἡ Ἐνωσις τῶν Ἑλληνίδων εὐθὺς ὡς ἐγνώσθη ἢ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἄφικε τῶν πρώτων γυναικοπαίδων ἔσπευσε πρώτη νὰ παράσχῃ τὴν περίθαλψιν καὶ σύντονον συνδρομὴν της. Ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίῳ τοῦ Ἑθνικοῦ Τμήματός της, ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τῆς ἀμέσου περιθάλψεως καὶ διὰ συσσιτίου διατροφῆς τῶν προσφύγων τὸ μικρὸν χρηματικὸν ποσό, τὸ ὅποιον ἡ Ἐνωσις ἐκ συνδρομῶν διέθετε. Πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως ἀνεγράφησαν παρευθὺς μέλη τοῦ Ἑθνικοῦ Τμήματος καὶ πᾶσαι προθύμως ἔσπευσαν νὰ καταβάλλωσι τὸν ὀβολόν των πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δυστυχῶν. Διὰ πρώτην ἴσως φορὰν αἱ Ἑλληνίδες ὑπῆρξαν σύντομοι καὶ φειδωλαὶ εἰς λόγους, γενναῖαι δὲ καὶ ἀποφασιστικαὶ εἰς ἔργα. Αὐθαρρῆ ἀνετέθη εἰς τὴν Πρόεδρον νὰ κατέλθῃ εἰς Πειραιᾶ καὶ νὰ πράξῃ ἀμέσως ὅτι ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ φιλικὴ ἠρωϊκὴ ἐπιβάλλει.

Μετὰ τῆς προέδρου μας κ. Αἰκατερίνης Λασκαρίδου, γυναικὸς μετὰ μεγάλην καρδίαν καὶ ὑπέροχον μόρφωσιν καὶ χαρὰν κατῆρα ἔσπευσαν ἀμέσως εἰς τὸ ἔργον. Τετρακοσία περίπου γυναικόπαιδα συνωστίζοντο εἰς τὸ Γηροκομεῖον, νηστικά, γυμνά, χωρὶς ἐν σκέπασμα, χωρὶς ἐν στρώμα, χωρὶς ἐν ράκος, μετὰ τὰ πρόσωπα πελιδνὰ, μετὰ τὸ ὄμμα στυγνὸν ἐκ τῆς μαύρης ἀπελπισίας. Ἀμέσως αἱ μὲν ἐτρέχοντες εἰς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ Πειραιῶς πρὸς ἀγορὰν κλινωσκεπασμάτων, αἱ δὲ πρὸς ἀγορὰν ἄρτου καὶ τυροῦ.

Ταυτοχρόνως αἱ κ. κ. Μάσσονος, Φουντουκλή καὶ Σκορδέλη, σύμβουλοι τῆς Ἐνώσεως, ἀνέστησαν εἰς τὰς μαθητικὰς τῶν τὴν προετοιμασίαν κλινωστρωμῶν. Καὶ αἱ μικραὶ, αἱ τρυφερὰ χεῖρες τῶν παιδιῶν ἔραψαν ἐντὸς ἐξ μόνον ὥρων ἐξήκοντα στρώματα. Τὸ συσσίτιον κατηρτίσθη ἀμέσως ἐκ τοῦ προχείρου, διότι ἔλειπον ὅλα τὰ μέσα πρὸς τακτικὴν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ, ὅπως ἴσως ὅμως κατωρθώθη νὰ ἔχουν ἄπαξ τῆς ἡμέρας. Πλὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τῆς ἐν γένει διατροφῆς τῶν ἐν τῷ Γηροκομείῳ προσφύγων, παρέσχε μέχρι σήμερον εἰς τοὺς αὐτοὺς πρόσφυγας: Ἐκατὸν πεντήκοντα στρώματα μετὰ προσκεφαλαίων. Τριακοσίας κουβέρτας. Ἐκατὸν πενήντα κτένια. Πενήντα ὀκάδας σαποῦνι. Ἐξήκοντα λεκάναι μεταλλινὰς διὰ πλύσιμον. Δύο σκάφες. Ἐλαῖον διὰ φωτισμὸν τοῦ Γηροκομείου κάθε ἑσπέραν. Γάλα διὰ τὰ μικρά. Πολλὰ ἀσπρόρουχα καὶ φορέματα μεταχειρισμένα καὶ καινούργια. Σαράντα τόπια λευκὸ πανί, κομμένο εἰς ἀσπρόρουχα. Ψαλίδια, κλωστής, καὶ ὅλα τὰ χρειώδη πρὸς βάλσιμον.

Καθ' ἑκάστην δὲ τακτικῶς πλὴν τῶν κυριῶν τοῦ συσσιτίου κατέρχονται ἀνὰ τέσσαρα μέλη τοῦ Ἑθνικοῦ Τμήματος πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὅλης ἐργασίας τῆς περιποιήσεως καὶ περιθάλψεως.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα μετὰ τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τῆς Ἡγεμονίδος Σοφίας ἔσπευσαν ἐκ τῶν πρώτων νὰ παρηγορήσων καὶ ἀνακουφίσων τὰ ἀτυχῆ γυναικόπαιδα. Ἐβοήθησαν δὲ μεγάλως τὸ ἔργον τῶν Κυριῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Τμήματος ὡς καὶ τὸ τῆς Ὑπερῶν προσφύγων ἐπιτροπῆς τῶν Κυριῶν, ἀποστείλασαι στρώματα, σκεπάσματα,

μαξιλάρια καὶ ὑφάσματα πρὸς τὰ δυστυχῆ γυναικόπαιδα καὶ ἐπανειλημμένως ἐπισκεφθεῖσαι καὶ ἀντιληφθεῖσαι τῶν ἀναγκῶν των. Σκηναὶ τραγικαί, σκηναὶ σπαρτακάρδιοι διεδραματίσθησαν καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα μετὰ τῶν θυμάτων αὐτῶν τοῦ διωγμοῦ καὶ τῆς πανωλεθρίας. Ἐδῶ μήτηρ μακρόχρονα αἴφνης τὸν θάνατον τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ της, τοῦ εἰς τὴν πατρίδα ἀγωνιζομένου: ἐκεῖ σύζυγος μετὰ πολλῶν ἀνηλικῶν τέκνων, μόλις διαφυγοῦσα μετ' αὐτῶν τὸν θάνατον καὶ ἀποχωριζομένη τοῦ ἀνδρός της, τοῦ μεταβιβόντος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα. Ἐκεῖ μνηστὴ ἀπελπίς διὰ τὴν αἰρινίδην τοῦ μνηστήρος της εἰς τὴν πατρίδα μεταβῆσαι. Ἄλλ' ὅλα γενναῖα, ἠρωϊκὰ, ἀξιοπρεπεῖς ἐν τῇ συμφορᾷ, ὅπως ἀρμόζει εἰς γυναῖκας καὶ μητέρας ἡρώων. Ἐν μόνον αἴσθημα συγκινεῖ ὄλων αὐτῶν τὰς καρδίας σήμερον, εἰς πόθος διαφλέγει τὰ στήθη των: νὰ ἴδωσιν τὴν πατρίδα τῶν ἐλευθέρων μετὰ τὴν βοήθειαν πάντοτε τοῦ Θεοῦ. Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα εἰς τὰς στιγμὰς αὐτὰς τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀπογνώσεως εἶναι πάροχον ὑπερτάτης παρηγορίας. Εἰς νέαν γυναικὰ, φέρουσαν ἐπὶ τῶν γονάτων τὴν μικρὴν ἀσθενὲς τέκνον της καὶ περιστοιχιζομένην ὑπὸ πέντε ἄλλων, προσέρχεται αἴφνης σπεύδων ὁ νέος σύζυγος, ἀνὴρ μετὰ ἄρρωτον ὠρίαν φυσιογνωμίαν: — «Φεύγω, ἔχε ὑγείαν.» Καὶ ψαύει διὰ τῶν χειλέων μόλις τὸ πυρρὸν τοῦ μικροῦ μέτωπον ὡς καὶ τὸ τῆς νέας γυναικὸς.

Ἐκείνη οὔτε θρήνου, οὔτε δάκρυα. Κάμνει μόνον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ἐγείρεται καὶ: Μὴ λησμονῆς ὅτι μετ' ἀφίεναις μετ' ἐξ παιδιᾶ, λέγει Ὁ Θεὸς ἃς σὲ ἔχη ὑπὸ τὴν σκέπην σου.» Καὶ ἀφίνουσα τὸ κοιμώμενον μικρὸν ἐπὶ τῶν γονάτων ἄλλης συνοδεύει τὸν ἀπερχόμενον σύζυγόν της μέχρι τῆς θύρας, κάμνουσα πάντοτε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, χωρὶς οὔτε ἐν δάκρυ, οὔτε ἐν φίλημα νὰ σφραγίσῃ τὸ τελευταῖον ἴσως ὕγιαίνε τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Ἐκεῖνος κάτωχρος στρέφει πρὸς ἡμᾶς, τὰς μετὰ δακρύων παρκαλοῦσάσας τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην τοῦ ἀποχωρισμοῦ σκηνήν: Κυρία, τὸ μικρὸ μου παιδί, τὸ ἄρρωστο, βοηθήσατέ το, προστατεύσατέ το: Θὰ ἐπιστρέψω, προσθέτει μετὰ τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ μετὰ ἐλευθέρων πατρίδα. Καὶ χάνεται μακρὰν εἰς τὸ ἠμίφως τῆς σεληνοφωτιστοῦ βραδείας, ἐνῶ ἡ νεκρὰ γυνὴ ἐπιστρέφει καὶ πάλιν μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς στεγνοὺς καὶ ἀναλαμβάνει τὴν εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου θέσιν της, περικυκλωμένη ἀπὸ τὰ ἐξ τέκνα της.

Εἰκόνας ἐξόχως μεγαλοπρεπεῖς. Ὁ ψυχολόγος ἔχει νὰ ἀντλήσῃ θαυμάσια πορίσματα, παρκαλοῦσθων κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὰ διεδραματιζόμενα εἰς τὸ Γηροκομεῖον καὶ τὸν στρατῶνα, ἐν οἷς δικαίωνται ὑπὲρ τοὺς χιλίους πρόσφυγας.

Ἄλλη μήτηρ δύο φονευθέντων υἱῶν καὶ δύο ἐτι ἀγωνιζομένων, ἐρωτωμένη παρὰ τῆς Βασίλισσης τί θέλει, τί ἐπιθυμεῖ, ἀπαντᾷ: «Νὰ μᾶς πάρετε, Βασίλισσά μου, νὰ ἐλευθερώσητε τὸν τόπον μας, νὰ μᾶς κάμετε δικούς σας, νὰ μὴν ἀφίνετε νὰ μᾶς σφάζουν τὰ παιδιὰ μας. Μοῦ ἔχουν δύο σφαγμέναι καὶ τὰ ἄλλα δύο πολεμοῦν.» Ἡ Βασίλισσα μετὰ δακρυσμένους ὀφθαλμούς, στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἄνω: «Καὶ τὸ ἰδικόν μου παιδί ἐκεῖ κάτω εἶναι, ὁ Θεὸς ἃς τὰ βοηθήσῃ!» Ὅλοι οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἔκλαιον.

Ναὶ! ἡ Βασίλισσα ἔστειλε τὸ παιδί της καὶ πολλὰ ἄλλα Ἑλληνίδες, μητέρες τὰ ἰδικὰ των. Ὁ στρατὸς μας, ὁ ὅποιος μετὰ τὸσον ἐνθουσιασμόν ἀνεχώρησεν, ἀντιπροσώπευε ἴδιον καλὸν καὶ ἐκλεκτὸν ἔχει ὁ τόπος μας εἰς ἀνδρας. Ὁ Θεὸς ἃς τοὺς φυλάττῃ ὑπὸ τὴν σκέπην του. Ὁ Θεὸς ἃς τοὺς προστατεύῃ.

Καὶ σεῖς, ὦ ἀπανταχοῦ Ἑλληνίδες, σεῖς αἱ ἐνοοῦσαι τί θὰ εἴπη ἐρήμωσις καὶ ὄρφανία καὶ πανωλεθρία καὶ συμφορὰ, προσέλθετε ἀρωγοὶ εἰς τὰς ἀτυχεῖς αὐτὰς ἀδελφὰς μας. Ἀναγνώσατε μετὰ προσοχῆς τὴν ἐκκλησίαν μας καὶ πράξατε ὅ,τι ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ φιλικὴ ἠρωϊκὴ ἐπιβάλλει κατὰ τὴν τρομερὰν αὐτὴν στιγμὴν. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ Ἑλληνίς, ὅσον πτωχὴ καὶ ἂν εἶναι, ἢ ὅποια νὰ μὴ καταβάλλῃ τὸν ὀβολόν της ὑπὲρ τῆς προστασίας καὶ περιθάλψεως τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν μας. Αἱ ἀπανταχοῦ διδάσκαλοι ἃς ἀνοίξουν κατὰ λόγους εἰσφορῶν. Αἱ μικραὶ μαθήτριάς ἃς καταβάλλουν τὸν ὀβολόν των. Ἄς συνειθίσουν νὰ συμπονοῦν τοὺς πάσχοντες, καὶ νὰ προσέρχωνται ἐπίκουροι εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας.

## ΕΛΙΣΑΒΕΤ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Φιλελληνὶς αὐτοκράτειρα ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἡ Ἐλισάβετ, διότι μόνη αὐτὴ μετὰ τῶν τῶσον ἔστεμμένων τοῦ κόσμου ἐξέλεξεν ὡς τόπον διαμονῆς Ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ ἀπεράσισε νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μελέτην τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης, ἣν καὶ ἐξέμαθε τελείως.

Ποιητικὴ φύσις, τὴν ὠρίαν νῆσον τῶν Φαιάκων ἐξέλεξεν ὡς ἄσυλον, ἐν ᾧ καταφεύγει, ὡς ἀπὸ ἀνιάρους βίος τῆς αὐστηρικῆς ἐθιμοτυπίας τῆς Αὐστριακῆς Αὐλῆς κουράσῃ τὰ νεῦρά της, τὰ τῶσον ἄλλως τε ἐξησθημένα, ἕνεκα ἀλλεπαλλήλων οἰκογενειακῶν δυστυχημάτων.

Ἡ Αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ ἦτο ἐκ τῶν ὠριωτέρων γυναικῶν τοῦ κράτους της, μέχρι δὲ τοῦ πρό ὀλίγων ἐτῶν συμβάντος τραγικοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ της διετήρησε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ χάριν τῆς πρώτης νεότητος.

Ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς φανταστικὴ θαλασσινή, τῶσον πολὺ καὶ τῶσον συχνὰ ταξιδεύει, πάντοτε ὑπὸ ψευδώνυμον, πάντοτε ἄγνωστος, ἐξαντλοῦσα εἰς τὰς πεζοπορίας της καὶ τοὺς μάλλον ἀκαταβλήτους ἐκ τῶν συνοδῶν της, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ κατορθοῖ νὰ μετριάσῃ τὴν ἀπειρον μελαγχολίαν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἔχει κυριευθῆ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ της. Εἶναι γυνὴ εὐφυῆς, νοσημονεστάτη, μετὰ εὐρυτάτην ἐγκυκλοπαιδικὴν παιδείαν, μετὰ χαρὰν καὶ ἀδάμαστον, ἀνυπότακτον, ἀνδρίζουσα εἰς πολλὰ, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ στερεῖται τῆς γυναικείας χάριτος, ἥτις τῶσον θαυμασίως συνδυάζεται μετὰ τὴν καλλονὴν της. Εἶναι ἰππεὺς μοναδική, ἢ εὐνοουμένη της δὲ διασκέδασις ἦτο νὰ ἰππεύῃ ἀτιμῆτους ἵππους, τοὺς ὁποίους εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης φορᾶς κατάρθωνε νὰ δαμάσῃ.

Ἡ Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας εἶναι θυγάτηρ τοῦ δούκῃ τῆς Μπαβιέρης, γεννηθεῖσα τὴν 27ην Δεβρίου 1837. Ἐνυμφεῖθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ τὴν 24 Ἀπριλίου 1854. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου του καὶ εἰς τιμὴν τῆς νέας αὐτοκρατείας ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἀπέσυρε τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τὴν Βενετιαν.



Ἡ αὐτοκράτειρα ἀπέκτησε τρία τέκνα : τὸν ἀποθανόντα ἀρχιδούκα Ροδόλφον, τὴν ἀρχιδούκισσαν Ἑλισάβετ καὶ τὴν ἀρχιδούκισσαν Μαρίαν Βαλεριαν.

ΙΣΜΗΝΗ ΒΛΑΧΟΥ

Δὲν κλαίω μόνον μίαν καλὴν φίλην, μίαν ἀδελφὴν, μίαν συναρπάξιδα καὶ συναντιλήπτριαν εἰς πᾶν καλὸν ἐν τῷ προ-σώπῳ τῆς Ἰσμήνης Βλάχου. Κλαίω μίαν Ἑλληνίδα ἐκ τῶν ὀλίγων, αἵτινες ὑπερᾶνω πικρῶς ἄλλου αἰσθημάτων τᾶσ-σιν τὴν πρὸς πατρίδα φανατικὴν λατρείαν.

Γενναία, δραστήρια, εὐφυής, ἐνθουσιώδης, ἐν ἰδεῶδες εἶχεν ἐν τῇ ζωῇ, ἓνα μέγαν πόθον, νὰ εἶδῃ τὰς Ἑλληνίδας ὅλας ἀνταξίας τοῦ μεγάλου ὀνόματος, τὸ ἴσοιον φέρουν, ἀδικριῶς κοινωνικῶν τάξεων καὶ ἀξιομάτων.

Ἐκ τῶν πρώτων τοῦ Κυριακοῦ σχολείου ἰδρυτριῶν ἀφιέρω-σεν ἀνελλιπῶς ἐπὶ πέντε ὅλα ἔτη τὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς εἰς διδασκαλίαν καὶ μόρφωσιν τῶν κορασιῶν τοῦ λαοῦ, ἀτάκτος, ἀνεξάντλητος εἰς συμβουλὰς καὶ μορφωτικὸς λόγους, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀποπαρρηθῇ, χωρὶς καὶ ὅταν ἡ ὑγεία τῆς ἔτι ἔπασχε νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐγενοῦς τούτου καθή-κοντος τῆς.

Εἰς πᾶσαν εὐγενῆ ἰδέαν, εἰς πᾶν βῆμα πρὸς τὴν πρόοδον ἐτάσσεται ἐκ τῶν πρώτων, σηματοφόρος ἐνθουσιώδης καὶ ἀκτα-γώνιστος.

Μήτηρ στοργικὴ αὐτὴ ἀνέλαβε τὴν μόρφωσιν καὶ διπαιδα-γώγησιν τέκνων, τῶν ὁποίων αἱ ἀρεταὶ ἀποτελοῦν σήμερον τὸν ἀριστον ἔπαινον καὶ τὸν τιμητικὸν στέφανον ἐπὶ τοῦ νεοανου-γέντος τάφου τῆς. Φίλην εὐλικρινῆ, ἀγαθὴν, γενναίαν, μὲ ἀυ-τάρκητιν, ἀφίνει κενὸν δυσαναπλήρωτον εἰς ὅλας, ὅσαι εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ τάσσωνται εἰς τὴν χορείαν τῶν φίλων τῆς, εἰς ὅλας ὅσαι ἠθελήθησαν τὴν ἀγάπην τῆς, παρακολουθοῦσαν αὐτὰς καὶ ὅταν ἡ τύχη ταῖς ἐμειδίᾳ καὶ ὅταν ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπογοήτευσίς ἐπλήρῃ τὰς καρδίας των.

Ὅλοι ἡμεῖς, ὅσαι ἐτιμώμεθα διὰ πολυτίμου φιλικῆς τῆς, ἀ-δελφωμέναι, σπένδομεν σήμερον θερμὰ δάκρυα λύπης καὶ πόνου ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς, συμμεριζόμεναι βελύχματα τὴν ὀδύνην συ-ζύγου καὶ τέκνων, ἀνταξίων τοιαύτης μητρὸς.

ΙΑΜΒΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΦΑΙΣΤΟΙ

Ἀπὸ κάπου τὰ ξέθαλα  
Μιὰ μέρα ξεχασμένα  
Χαρτιά, σὰ φύλλα κίτρινα,  
Λόγια μισοθυμμένα.

Τοῦ πατέρα μου γράμματα  
Πεῦ ἀγάπης νέο βλαστάρι  
Στὴν παιδοῦλα μητέρα μου  
Τάγραφε, πρὶν τὴν πάρη.

Ὡ λειψάνα, ποῦ σπέρνεται  
Μιὰ βαθύτερη θλίψη  
Κεῖ ἀπ' τῶν τραγῶν πατάρχαιων  
Ἐρείπων τὰ ὕψη!

Τοῦ πατέρα μου γράμματα,  
Ξερόφυλλα τριμμένα,  
Ριγμέν' ἀπὸ τὸ χλωροδέτρο  
Τῆς Ἀγάπης, ὠμένα!

Σὰ φωλιάς ψιθυρίσματα  
Μοῦ μιλάτε, σὰ στόμα  
Κιλαῖδεῖτε φιλήματα,  
Καὶ μοῦ δείχνετε ἀκόμα

Τὸν ἴδιο ἐμένα, ἀγέννητο,  
Νὰ πολεμῶ αὐτοῦ πέρα  
Ἀπ' τὰ σκότη τοῦ ἀνύπαρκτου  
Γιὰ νὰ βγῶ στὴν ἡμέρα!

Ξέρε σοφέ, πῶς ἤθελα  
Τὸ φθαρτὸ μου τραγοῦδι  
Νὰ σμιξῶ μὲ τοῦ λόγου σου  
Τ' ἀθάνατο λουλοῦδι.

Μάθε πῶς τὰ συστήματα  
Τῶν φιλόσοφων, κάθε  
Νοῦ τραγοῦ φεγγιγμένο  
Κάθ' ἐπιστήμη, μάθε

Πῶς δὲν ἀξίζουν τίποτε  
Τὰ πάντα ἀπ' ἀκρὴ σ' ἀκρῆ,  
Ὅσο ἀξίζει ἓνα φίλημα,  
Ὅσο ἀξίζει ἓνα δάκρυ!

Στῆς Πεντέλης τὸ μάρμαρον  
Ὁ Χρυσόκομης ἦτορ  
Ἄγαλμα καὶ τὸ σύμπλεγμα  
Κρατοῦσε τῶν Χαριτῶν.

Σοφία ἡ πρώτη, ἡ δευτέρα  
Ὁμορφιά, Ἀγάπη ἡ τρίτη,  
Καὶ οἱ τρεῖς μαζί ἐλαμπύριζαν  
Σὰν τὸν ἀποσπερίτη.

Κ' οἱ τρεῖς τῶν σὰν ἀπίστευτα  
Φάρταζαν παραμύθια.  
Ἄλλ' εἶσθ' ἑσείς, ὦ Χάριτες,  
Ἐσεῖς, ἡ μιὰ, ἡ Ἀλήθεια!

ΣΤΑ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΑ

Τρισευλογημέν' ἡ ὦρα ποῦ καρᾶθια τιμημένα,  
σχιζοῦν θάλασσα μεγάλη,  
Κ' Ἑλληνοπούλα δροσάτα γιὰ τὸ αἱματοβαμμένο,  
στερονηζοῦν περιγιάλι!

Βασιλόπουλο ξαρό, βάλ' τὸ χέρι ἐπὶ τὸν κόρσι  
Τράβα μπρὸς μὴ κατεργῆς!  
Δόξ' ἀθάλατη τὸν αὐτὴν τὸν γεφυροῦ στεφανῶνει  
τὸν τιμᾶει ἡ Πατρίς!

Τιμημένος μὲ τῆς δάφνης τὸ στεγάνι νὰ γυρῶς!  
βῆμα βῆμα ἢ λευθεριά,  
συνδεύοντας τὴ δόξα νὰ πατῆ ὅπου πατήσης  
νὰ σπαράξῃς τὴ σκληριά!!!

Στῆσε τώρα νέο θρόνο ἐπὶ ματιβρεκτο νησι  
νὰ ἀντιλαλή' στὴ Δύσει,  
πῶς ὁ Ἑλληὴν ἔαγοράζει τὴν τιμὴ μὲ τὸ σπαθί,  
καὶ ἐλευθερὸς θὰ ζήσῃ!!!

Κρήτη, ἔφθασεν ἡ ὦρα νὰ Σὲ ποῦνε Ἑλληνίδα!!  
Σ' εὐλογοῦν οἱ οὐρανοί!!  
Ἑλληνοπούλα σοῦ σχίζουν τὴ ματιβρεκτὴ γλαμύδα  
καὶ Σὲ κάρου Χριστιανῆ.

Μαρίνα Πιπίτσα

ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ

— "Α, ἐσύ εἶσαι μητέρα ;  
Πῶς ; Μπόρεσες νὰ κοιμηθῆς ; Σ' ἐπῆρε ὁ ὕπνος ;  
— Κοιμήθηκα, νύσταξα.  
— Δὲν σοῦ λέγω· εἶνε τὸ καλλίτερο ποῦ μποροῦσες νὰ κά-  
μης, μὰ ἐγὼ ἄμα μοῦ ἔλθῃ μιὰ χαρὰ ἢ μιὰ λύπη, χάνω  
τὸν ὕπνο μου ; Ναι, ξέρω· θὰ πῆς, πῶς ἐγὼ γήρασα, μὰ  
καὶ ἀπὸ νέα τέτοια ἤμουνα.

— Δὲν θέλω νὰ πῶ αὐτό. Μὰ μὲ τὰ σωστά σας, βρι-  
σκετε, πῶς πρέπει, πολὺ νὰ χαρῶ ;  
"Α...  
— Χαρήκατε σεῖς τοῦλάχιστον πολὺ ! "Αχ, μητέρα μου...  
Ἐγὼ, θὰ σὰς πῶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Βαρῆθηκα τὴν ἐπαρ-  
χίαν, τὴ ζωὴ τὴ μοναστικὴν, τὴ ζωὴ τὴν ὠραία, ποῦ μπο-  
ροῦσα νὰ τὴν περάσω ἐστὶν πραγματικότητι καὶ τὴν ἰσθα-  
νωσα μὲ ὄνειρα μόνον... "Αδικα σὰς τὰ λέγω αὐτὰ ὅλα  
καὶ σὰς πικραίνω· τὰ ξεύρετε, γικτὶ σὰς τὰ ἔγραφα εἰς δια-  
φόρους ἄγγους τονισμένα...

— "Α, παιδί μου, ἂν θαρρῆς πῶς περίμενα νὰ μοῦ τὰ  
γράψῃς, γιὰ νὰ τὰ καταλάβω, δὲν ξεύρεις τί θὰ πῆ μιὰ.  
Ἐγὼ, ἐνῶ ζοῦσα μέσα ἐστὶν κόσμῳ παρακολουθοῦσα κάθε  
στιγμὴ τῆς ζωῆς σου τῆς μονότονης καὶ ὑπέφερα ἀκόμη  
περισσότερον. "Αχ ! γι' αὐτό, μόνον γι' αὐτό, μ' ἔχαροποίησε  
τόσφ πολὺ, ἡ πραγματώσις αὐτοῦ τοῦ συνοικέσιου. Κοπίασα,  
ἔτρεξα, εἶπα ἀλήθειαν, εἶπα φέματα, ξέχασα, πῶς ἔχεις δυὸ  
ἀδελφίς ἐλευθερίας, ποῦ ἀδικοῦνται, ἂν νυμφευθῆς πρῶτα ἀπὸ  
κείναις καὶ τὸ ἔφερα ἐς αὐτὸ τὸ ἐπιθυμητὸ σημειον. Πῶς θέ-  
λεις νὰ μὴ χαρῶ, πῶς θέλεις νὰ κοιμηθῶ ;

— Μὴ βιάζεσαι· ἐκείνη ἡ ζωὴ ἢ μονότονη, ἢ νεύτης ἢ  
θαμμένη μέσα ἐστὶν ἐπαρχία, τὰ ὄνειρα, ποῦ σχημάτισαν μὲ  
τοὺς ἀριθμοὺς των ἓνα σὰν πύργῳ τῆς Βαβυλώνας, γιὰ νὰ  
φθάσουν τὰ οὐράνια, ἦταν ἡ Ἑλευθερία. Τώρα ἡ ἐλευθερία  
χάνεται.

— Αὐτὰ εἶνε λόγιχα. Θὰ ζήσης ἐδῶ, τιμημένος, δοξα-  
σμένος· τὰ μάτια μου θάναπαύονται ἐπάνω ἐπὶ τὸ ἀγαπη-  
μένο προσωπάκι σου καὶ σὺ θὰ μοῦ τὰ κλείσης ὅταν στείλῃ  
ὁ θεὸς τὸ χέρι του. Ἡ κ. Ξεροῦ, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ  
καταφιλή τὸν υἱὸν τῆς.

— Μὴν κλαῖς... δὲν θέλω νὰ κλαῖς. Θυμοῦμαι πῶς ὁ  
πατέρας τὴν στιγμὴν ποῦ ξεψυχοῦσε, μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ  
μοῦ εἶπε. Εἶσαι τὸ μεγαλύτερό μου παιδί καὶ σοῦ ἐπι-  
στεύομαι τὴ μητέρα σου καὶ τῆς ἀδελφίς σου· πρόσεξε, ποτέ,  
μὰ ποτὲ νὰ μὴν τῆς κάμης νὰ κλάψουν, νὰ μὴν τῆς παρα-  
πονέσης.»

Εἶσαι βεβαίη, καλὴ μου μητέρα, πῶς ἂν γείνη αὐτὸ τὸ  
συνοικέσιον, γίνεσθε ὅλοι εὐτυχεῖς ; Ἐβύθισε τὸ βλέμμα του  
εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς του, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐξε-  
τάσῃ καὶ νὰ ἐρευνήσῃ καὶ τὰς πλέον ἀποκρούφους πτυχὰς τῆς  
συνειδήσεώς τῆς.

Ἐκείνη, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἀ-  
ποφύγῃ τὸ βλέμμα τοῦ υἱοῦ, ἢ νὰ ἀποδιώξῃ ὀπτασίαν τρο-  
μακτικὴν. Ὁχρίασεν ὀλίγον, ἀλλὰ μὲ φωνὴν σταθερὰν ἀ-  
πήνησε.

— Πῶς λησμονεῖς, ὅτι ἡ μάνα δὲν ἔχει ποτὲ νὰ συλ-  
λογισθῇ τὴν εὐτυχίαν τὴν ἰδικὴν τῆς, ὅταν πρόκειται διὰ  
τὴν εὐτυχίαν τοῦ παιδιοῦ τῆς ; Θὰ ἦσαι εὐτυχισμένο καὶ  
ζηλευμένο. Αὐτὸ δὲν εἶνε μεγάλη, πολὺ μεγάλη εὐτυχία δι'  
ὅλους μας ;

— Καλὴ μου μητερίτσα, δέχομαι. Μὴ προσβληθῆς· ἡ  
ἐρώτησίς μου, δὲν προήρχετο ἀπὸ δυσπιστίαν, μὰ ἤθελα νὰ  
ξεύρω πρὶν ἀποφασίσω, ἂν αὐτὸ τὸ συνοικέσιον, θὰ ἐξη-  
σφάλιζε τὴν ἰδικὴν σου εὐτυχίαν, διότι... διότι ἐγὼ, δὲν  
εἶνε δυνατόν νὰ εὐτυχίσω...

Δύο δάκρυα μεγάλα ἐκυλίσθησαν ἐπάνω εἰς τὰς παρειὰς  
τοῦ νέου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ προσ-  
κεφάλαιον καὶ λυγμοὶ μόνον ἠκούοντο.

— Παιδί μου, ταλαίπωρό μου παιδί· ἀκόμη ἐκείνη ἡ ἱστο-  
ρία σὲ βασανίζει ; Ἀξίζει τὸν κόπον ἢ ἀθλία ποῦ σ' ἐγκατέ-  
λιπε, νὰ τὴν ἐνθυμῆσαι ἀκόμη καὶ νὰ χύνῃς δάκρυα ;

— Μητέρα μου, μὴν τὴν ἀδικεῖτε. Εἶνε πολὺ δυστυχι-  
σμένη. "Αχ, ὁ θεὸς ξέρει, πῶς ἐγὼ δὲν τὴν κατηράσθη.  
Ἄμα μοῦ εἶπε, πῶς παντρεύεται, εἶπα «θεὸς μοῦ αὐτὴν τὴν  
στιγμὴν, τὴν συγχωρῶ, μὰ κατόπιν ἂν παραφερθῶ ἀπὸ τὴν  
ἀπελπισίαν καὶ τὴν καταρασθῶ, μὴν μὲ συνεισθῆς». "Αχ !  
μητερίτσα μου ποτέ, μὰ ποτὲ δὲν τὴν κατηράσθη. Ἐγενεῖν  
ὅμως τόσφ δυστυχισμένη, ποῦ πολλαῖς φοραῖς τὴν ἔκλαψα.

Πολλαῖς φοραῖς μοῦ γε νήθηκε ἡ ἰδέα νὰ ζήσω γιὰ πάντα  
ἐστὶν ἐπαρχία· νὰ κερήσω χρήματα καὶ νὰ τῆς τὰ χαρίσω,  
χωρὶς ἐγὼ νὰ φανῶ καθόλου.

"Α, παιδί μου, καὶ ἡ μητέρα σου καὶ ἡ ἀδελφίς σου...  
— Μὰ βλέπεις, δὲν τὸ ἔκαμα... Τώρα, ἂν δέχομαι αὐτὸ  
τὸ συνικέσιον, τὸ δέχομαι γιὰ σὰς. Ἦιο γιὰ μένα ὄνειρον  
ποῦ πολὺ τὸ ἐθώπευσα νὰ ζήσω μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῆς, καὶ  
τώρα... νὰ, μοῦ φαίνεται πῶς θὰ τὴν πικραίνω.

— "Αχ... παιδί μου, ἀναγνωρίζω τὰ ἰδικὰ μου αἰσθη-  
ματα, μέσα ἐστὶν ἰδικὰ σου φυλλοκάρδα.

— Μητερίτσα μου, σ' ἐπικρανώ· μὰ ἡ νέα ποῦ μοῦ προ-  
τείνεις, δὲν ἔχει ποτὲ νὰ καταλάβῃ τί συμβαίνει μέσα ἐστὶν καρδιά μου. Τὸ πτωχὸ καὶ λίγο μυαλό  
τῆς ποτὲ δὲν θὰ καταλάβῃ, ὅτι ἡ καρδιά μου εἶνε δεμένη,  
ἀπὸ τὴν εἰκόνα μιᾶς ἄλλης. Ἐγὼ δέ, ποῦ δὲν ἔχω νὰ  
αἰσθανθῶ πλέον ἔρωτα. θὰ αἰσθάνωμαι οἶκτον διὰ τὴν ἀσχη-  
μά τῆς, διὰ τὴν....



Και ο οικτος αυτός, θά ἦνε τόσῳ τρυφερός, ὥστε θά τόν ἐκλαμβάνη διὰ στοργήν. Θά εἶνε, μία ἀπό τὰς ἀσθενεῖς μου.. οἰκιάτροφες αὐτή. Δέχομαι αὐτό δὲ φθάνει, μητερίτσα μου. Πήγαινε τώρα εἰς τὰ ἔργα σου ἤσυχος.

Ἡ κ. Σεροῦ, ἀφοῦ ἐγλυκοφίλησε τὸν υἱόν της, ἐξήλθεν εὐτυχής.

— Μαμά ἐδέχθη ;

— "Α.. ὑπέφερα παιδιά μου. Ἐκείνη ἡ ἐλευσινή, ἀπασχολεῖ ἀκόμη τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιά σου.

— "Αχ! ἄς τὴν ἐβλεπα.. νὰ τὴν ἔκαμνα σκουπίδι.

— Ναι, ἐσὺ ὄλο ἔλεγες ποῦ θά τῆς τὰ πῆς καὶ ἀμα τὴν ἐβλεπες βουδαίνουσιν. "Ας μὴν ἤμουνα ἐγὼ, νὰ τῆς τὰ ρίψω κατὰ πρόσωπο καὶ νὰ ἐβλεπες, πῶς ὁ ἀδελφός μας θά μᾶς τὴν ἔφερε ἐδῶ μέσα γιὰ νυφούλα μας, μὴ χαρά.

— "Αχ, παιδιά μου, γιὰ νὰ μαλώνετε ἀδικα ; ἐγὼ, ἂν δὲν ἐστελνα τὴν κοκώνα Φωτεινίτσα. νὰ τῆς πῆ ἐκεῖνα τὰ φαρμακερὰ λόγια, μήπως ἐκείνη θ' ἀπεφάσιζε ποτὲ νὰ ἀποσυρθῆ πρώτη ; Ὁ Γεωργῆς, φάνηκε βλάκας σὰν τὸν μακαρίτη, θά τὴν φορτώνουνταν χωρὶς δεκάρα.

— Μαμά, ἐμένα, πόσα θά με δώσετε ἂν τελειώσῃ τὸ συνοικέσιον ;

— "Αφισε, παιδί μου, νὰ τελειώσῃ με τὸ καλὸ καὶ θά ἰδῆτε, τί λαμπρὰ τύχη σὰς ἐτοιμάζω.

— Μαμά, νὰ κάμουμε ἕνα ταξιδάκι στὴν Εὐρώπη.

— Μαμά, ἂν ὅπως λέτε, εἶνε πολὺ μεγάλο τὸ ποσὸν ποῦ θά με δώσετε, δόστε τὸ λόγο σας ἀπὸ τώρα, νὰ τὰ χαλάσω μ' ἐκεῖνον τὸν βλάκα, ποῦ τοῦ παίζω τὴν κωμωδία τοῦ ἔρωτος, με τόση ἀηδία. Ἐγὼ, μαμάκα μου, δὲν εἶμαι γιὰ κείνον· ἡ κόραϊς σας, με τὴν εὐμορφιά τους καὶ με τὴν ἀνατροφὴ τους, πρέπει νὰ πάρουν πρίγκηπας.

Δὲν τὸ ξέρω παιδιά μου !! Μὰ μὴ βιασθῆς καὶ τὰ χαλάσῃς. Ὅταν σοῦ πῶ .. τότε

Ἡ κ. Σεροῦ, τρέμει σὰν ψάρι. Κρατεῖ ἕνα γράμμα καὶ τῆς φαίνεται ἡ κάθε γραμμὴ του, γραμμὴν με φλόγα τῆς κολάσεως. Αὐτὰ βλέπει γραμμένα, με τὸ χέρι τῆς κοκώνας Φωτεινίτσας καὶ τὰ διαβάζει καὶ τρέμει.

« Ἀγαπημένη μου Ζωήτσα

Χαίρε·

Με ἐτοῦτο τὸ γράμμα, σὲ ὀλοφανερώνω, τὴν πᾶσα ἀλήθεια.

Ἡ κ. Μαρκάκου, δὲν ἔχει δεκάρα καὶ με τὰ ψεύματα της, κατῶρθωσε νὰ παντρέψῃ δυὸ κόραϊς εὐμορφίς στὴν Ἀλεξάνδρεια. Τώρα τῆς ἔμεινε αὐτὴ ἡ ἄσχημη, ἡ τερατόμορφη καὶ τὴν ἔφερε στὴν πόλι με τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐδῶ οἱ ἄνδρσι εἶνε περὶ βλάκας καὶ θά τὴν πάρουν, μόνον με ὑποσχέσεις. Πρόσεξε, ἐγὼ ἔγραψον, καὶ σὺ λάβον τὰ μέτρα σου.

Αὐτὰ καὶ μένω

Ἡ ἀγαπημένη σου φιληνάδα

ΦΩΤΕΙΝΙΤΣΑ.

Ὅλα εἶνε ἐτοιμα γιὰ τοὺς γάμους· ὄλα μὰ μποροῦν νὰ ἔρῃσκονται καὶ κάτω ἀπ' τὰ στέφανα, ἐκείνη ξέρει νὰ τοὺς χωρίσῃ. Ἐπειτα, ὁ Γεωργῆς δὲν τὴν ἀγαπᾷ. τὴν παίρνει ἔτσι, ἀπὸ καλωσύνη γιὰ τὴν μητέρα του καὶ γιὰ τῆς ἀδελ-

φάκι του. "Αμα τοῦ πῶ, ὅτι κάμνει κ' ἐμένα δυστυχισμένη καὶ τῆς ἀδελφάκις του, ἐκεῖνος, ὅπως δὲν τὸν πολυθέλει αὐτὸν τὸν γάμο, θά παραιτηθῆ ἔτὸ λεπτό. "Α νά.. ἐκεῖνος εἶνε.

Ὁ Γεωργῆς, χλωμός, μακρὰμένος εἰσέρχεται χωρὶς νὰ χαίρηται.

— Πῶς μοῦ μαρᾶθηκες, ἀγάπη μου ; "Ελα ἐδῶ. "Ανοιξε τὴν καρδιά σου. Δὲν τὴν ἀγκυρᾶς, δὲν ἔμπορεσες νὰ τὴν ἀγαπήσῃς ;

Ὁ Γεωργῆς ὕψωσε τοὺς ὤμους του. Τοῦ ἦτο τόσῳ ἀδιάφορον ζήτημα, ὁ γάμος αὐτός.

Ἡ κ. Σεροῦ, ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας της, περιεπτύχθη τὸν υἱόν της καὶ εἶπε με φωνὴν θρηνώδη : Πῶς, δὲν μ' ἐμπιστεύεται πλέον ; Ἐκεῖ εἰς τὴν ἄλλην, πετᾷ ὁ νοῦς σου ; Δὲν θέλω νὰ βιάσω τὴν καρδιά σου. Μίλησέ μου ἄλλοτε.. ἐγὼ, δὲν ἐνοῶ νὰ σὲ θυσιάσω.

— Τί ἐνοεῖτε τώρα μ' αὐτά ; Εἶπεν ὁ Γεωργῆς, με κόπον ἀποσπασθεῖς ἀπὸ τὴν περίπτυσιν.

— Τί ἐνοῶ ; Ἐξοδα δὲν κάμαμε ἡμεῖς καθόλου καὶ ἔμποροῦμε νὰ διαλύσουμε χωρὶς δυσκολία.

— Νὰ διαλύσουμε... Καὶ τὰ ἐξοδα, ποῦ ἔκαμνεν ἐκείνη ;

— Τί ἐξοδα !! Μὰ προῖκα ἀπὸ ἀσπρόρουχα, ὄλο θά τῆς ἔκαμνεν. "Ας τὴν κρύψῃ γιὰ ἄλλον γαμβρό. Ναι· Γεωργῆ, ἐκείνη ποῦ τὴν ἀγκυρᾶς σὰν θεόν σου κοντεύει νὰ χηρέψῃ· ὁ ἄνδρς της εἶνε ἄρρωστος βαρετῆς. Φαντάσου νὰ τὴ βλέπῃς ἔτὸ μέλλον ἐλεύθερη καὶ σὺ νὰ ἦται δεσμευμένος, τί βάσανο, τί τυραννία !! "Αχ! παιδί μου, λατρευμένο μου παιδί· φοβοῦμαι μὴν με καταρασθῆς.. Δὲν θέλω νὰ σὲ κάμω δυστυχῆ.. με τὰ χέρι μου δυστυχῆ.

— Σ' αὐτὴν τὴν τελευταίαν φράσι τῆς κ. Σεροῦ, ἡ ὁποία συνοδεύετο καὶ ἀπὸ κινήσεις πολὺ ζωηράς, ἔπεσε τὸ γράμμα καὶ ὁ Γεωργῆς τὸ πῆρε ἔτὰ χέρι του καὶ τὸ ἔπαιξε, ἐνῶ ἔλεγε, μ' ἐκεῖνο τὸ ἀκλόνητον ὕφος, ποῦ πέρνει ὁ ἀποφασισμένος ἄνθρωπος.

— Μητέρα· ἡ Μάρια, ἔμπορεῖ νὰ χηρέψῃ, μὰ νὰ γείνη σύζυγος ἰδική μου... Ποτέ !

— Τί ἰδέα !! Δὲν ἔλεγες, πῶς ἤθελες νὰ σχηματίσῃς περιουσίαν καὶ νὰ τῆς τὴν δώσῃς ; ..

— Τὸ εἶπα καὶ τὸ ξαναλέγω. Μὰ νὰ γείνη σύζυγός μου, ἀδύνατον. Δὲν θά εἰμπορέσω ποτὲ νὰ ξεχάσω, ὅτι τὸ παιδί της, εἶνε ἄλλου παιδί. "Α.. ὄχι σύζυγός μου...

— Μὰ γιὰ τὸ ὄχι ; καὶ μάλιστα ὁ σύζυγός της, τῆς ἀφίνει καὶ μὴν μεγάλη περιουσίαν, ποῦ τὴν κληρονόμησε, ἀπὸ ἕνα συγγενῆ του τῶρα ὕστερα...

Αὐτὸ δὲν τὸ ἤκουσεν ὁ Γεωργῆς, διότι χωρὶς νὰ θέλῃ, ἔπεσε τὸ βλέμμα του ἔτὸ γράμμα τῆς κ. Φωτεινίτσας καὶ αἱ ὀλίγα γραμμὰ του, τὸν ἐφώτισαν καὶ ἐμειδίασε με πικρίαν καὶ εἶπε.

— Καλή μου μητέρα. Τὴν κυριακὴ γίνονται οἱ γάμοι μας. Τὴν δευτέραν σὰς ἀποχωρετῶ καὶ ἀναχωρῶ με τὴν σύζυγόν μου διὰ τὴν ἐπαρχίαν.

— Δὲν ἦτο τῆς τύχης νὰ ζήσω σιμά σου.

— Καὶ νομίζεις, πῶς θά τὸ ἐπιτρέψω ; ..

— Καὶ νομίζεις, πῶς αὐτὸ γράμμα, θά φέρῃ ἀποτελέσμα...

Ἡ κ. Μαρκάκου, δὲν ἄντρεψε τῆς κόραϊς της με τὰ ψέματα

οὔτε σ' ἐμᾶς εἶπε ψεύματα. Κατεστράφη χθὲς ἀπὸ τὴν πτώχευσιν μίαν τραπέζην καὶ ὡς εὐσυνείδητος μοῦ εἶπεν, ὅτι ἔμεινε πτωχὴ καὶ ὅτι εἶμαι ἐλεύθερος νὰ ποσορῶ.

— "Α, ἀνέπνευσα.. καλὴ γυναῖκα, ἀλήθεια !!

— Ἐγὼ τότε, τῆς εἶπα, ὅτι ἕνα μόνον πράγμα με λυπεῖ, ποῦ θά ζήσῃ ἡ κόρη της ἔτὴν ἐπαρχίαν. "Αχ, ἔκλαψα.. ἔκλαψα κ' ἐγὼ, ἔκλαψε καὶ ἡ σύζυγος, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐξέλεξατε σεῖς.

— Κωμωδία ἔπαιξε Γεωργῆ μου. Κωμωδία...

— Ἀδιάφορον. Ἐπειδὴ τὸ συνειθισμένο τέλος τῶν κωμωδιῶν, εἶνε ὁ γάμος, ὁ υἱός σας ἀκολουθεῖ τὴν τετριμμένην ὁδὸν καὶ νυμφεύεται. Μ' ἐνοεῖτε.

Ἡ κ. Σεροῦ κατηράσθη τὸν υἱόν της, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε λειπόθυμος.

Ὁ Γεωργῆς, ἐξήλθε πολὺ ἤσυχος, βέβαιος, ὅτι ἐφύθη ὡς τίμιος ἄνθρωπος. Συλλογίζεται, ὅτι ὄλοι οἱ καταραμένοι, δὲν εἶναι πάντοτε ἄξιοι περιφρονήσεως.

Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου.

### ΠΑΙΓΝΙΟΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ Η'.

Πᾶσα ἐφεύρεσις βασίζεται ἐπὶ τηρήσεως νόμων, ὅσον ἐλευθέρων καὶ ἂν εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων τούτων. Ὁ ἐφευρέτης ἐνίοτε ὀφείλει πολλὰ καὶ εἰς τὴν τύχην, οὐχ ἥττον ὅμως πρέπει νὰ γνωρίζῃ κατὰ ποῖον τρόπον ἔφθασεν εἰς τὴν ἐφεύρεσίν του, ὅπως ἀσφαλῶς ἐπαναλάβῃ αὐτὴν καὶ δινηθῆ νὰ μεταδώσῃ τὰ κατ' αὐτὴν. Πρέπει νὰ ἔχη γνῶσιν τῆς κανονικῆς διαδοχῆς τῶν κινήσεων καὶ χειρισμῶν του, ὅπως δινηθῆ νὰ διατυπώσῃ εἰς τὴν ἐφεύρεσίν του, οἰκιδήτοτε καὶ ἂν εἶναι αὐτὴ, σταθεροῦς κανόνος καὶ ὅρους διαρκοῦς ἐπιτυχίας.

Καὶ αὐτὴ ἡ ἐλευθερωτάτη καλλιτεχνικὴ δημιουργία, δὲν

δύναται νὰ ἀλλαγῆ τῆς τηρήσεως κανόνων. Ὅλοι αἱ καλλιτεχνίαι προϋποθέτουσιν ὀρισμένους τεχνικούς ὅρους πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν δημιουργημάτων τῆς φαντασίας τοῦ καλλιτέχνου. Ὁ ζωγράφος πρέπει νὰ τηρῆ ὀρισμένους κανόνους ἐν τῇ ἀναμίξει τῶν χρωμάτων καὶ ἐν τῇ συνθέσει ἐν γένει τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρασταθησομένων, χωρὶς νὰ κωλύηται ἕνεκα τούτου εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν παραστάσεων του, οὐδ' εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ κατὰ ταύτας ἰδιόζυγος αὐτοῦ τρόπου. Ὅστω καὶ τὸ ἰδιόρρυθμον τῆς ἐργασίας τοῦ παιδὸς δὲν δεσμεύεται, οὐδὲ περιορίζεται ὅταν διδάσκηται αὐτῷ ἐν τῇ νηπιγωγείῳ νὰ μεταχειρίζηται ὀρισμένα ἀντικείμενα, καθ' ὀρισμένους τρόπους καὶ κανόνους. Ἀφοῦ δηλαδὴ ὀδηγηθῶσι τὰ παιδιὰ κατὰ ποῖον τρόπον καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ὀφείλουσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ ποικιλώτατα ὕλικά αὐτῶν, ἕκαστον διὰ τῶν ἰδίων κύβων οἰκοδομεῖ ἄλλοια σχήματα, ἕκαστον ὕφαινει ἄλλοιον σχέδιον διὰ τῶν αὐτῶν χαρτίνων ταινιῶν, παράγει ἄλλους συνδυασμοὺς διὰ τῶν αὐτῶν ξυλαρίων ἢ τῶν δακτυλίων. ἢ πλάττει ἄλλοιους μορφοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ. Ἐν ᾧ τὰ συνήθη παίγνια καὶ αἱ δι' ὑποδείγματων τελούμεναι ἐργασίαι ἐπαναλαμβάνουσι τὰ αὐτὰ σχεδὸν σχήματα καὶ τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα πρὸς ὄλα τὰ δι' αὐτῶν ἀσχολούμενα παιδιὰ.

Δυσχερέστατον εἶναι ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει τῶν τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος νὰ ἐκθέσῃ τις σαφῶς τὸ πῶς τὰ παιδιὰ ὀδηγοῦνται νὰ τηρῶσι παίζοντα καὶ ἐργαζόμενα τοὺς δι' ἐκάστην αὐτῶν ἐνασχόλησιν ὀρισμένους κανόνους. Πρέπει νὰ ἴδῃ τις τὴν ἐφαρμογὴν τούτων καὶ τὰ παιδιὰ ἐν τῇ δράσει των διὰ νὰ ἐνοήσῃ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ὀφέλειαν αὐτῶν. Πολὺ ὀλιγώτερον δύναται νὰ γείνη ἐνταῦθα λόγος περὶ τοῦ νόμου τῶν ἀντιθέσεων καὶ τοῦ μεσάζοντος, ὃν ὁ Φροβέλ, ὡς νόμον πάσης δράσεως, ἐφήρμοσε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀσκήσεις καὶ τὰς παραγωγὰς τῶν παιδῶν.

τινων ζωγραφημάτων, εὐρίσκειτο καὶ τὸ Φιδὸν \*Μελέτημα.

Ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι τὸ παρετήρησαν μετ' ἀφάνου ἀπελπισίας. Εἶδον τὰ χονδροειδῆ ὑποδείγματα, ὅτινα τὸ περιστοιχίζον ἀφαίρουντα ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἀθρότητα του, εἶδον τὸ ζωρὸν φῶς ὅπερ ἔπιπτε ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξαντο σιωπηλοὶ νὰ βηματίζωσιν ἄνω καὶ κάτω.

Ἡμίσεια ὥρα παρήλθε, μία ὥρα. Θά ἤρξετο τις ἐκ τοῦ ἀπέρου ἐκεῖνου πλήθους εἰς τὸ παρημελημένον αὐτὸ δωμάτιον ; Οὐδεὶς θά ἤρξετο νὰ ἴδῃ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἀφ' οὗ ἐκρέματο ἡ ἐλπίς, ἡ εὐτυχία, αὐτὴ ἡ ζωὴ, πιθανόν, δύο ψυχῶν ;

Ὁ ἄνεμος ἐμαίνετο ἐκτός. Τὸ φῶς ἐσκοτίζετο, ἡ φρικτὴ ἡμέρα ἤγγιζε τὸ τέλος της, καὶ ταχέως τὸ θορυβῶδες αὐτὸ πλήθος θά διελύετο ἐπιστρέφον οἰκοί, ὅπως συζητήσῃ καὶ πιθανώτατα συκοφαντήσῃ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐστοίχισαν βαθυτάτην σκέψιν καὶ ἄκονον ἐργασίαν.

Ἀφῆνης πομπῶδης τις αὐτάρεσκος γυνὴ με τὴν ἐπιδεικτικῶς ἐνδεδυμένην θυγατέρα της ἀνεκάλυψε τὸ ἐγκαταλειμμένον ἐκεῖνο δωμάτιον καὶ εἰσῆλθε μετὰ πολλοῦ θορύβου.

« Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀποτυχόντα ἔργα πιστεύω, εἶπεν ἡ κόρη. » Ἐπρεπε νὰ ἔχωμεν ἔλθῃ ταχύτερον, ὅτε τὸ φῶς ἦτο δυνατώτερον, διὰ νὰ γελᾶσθαι καλά. Ἰδέ, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν φοβερὰν ἐκείνην φαῖν ῥυπαρογραφίαν, καὶ ὁ καλλιτέχνης ζητεῖ ἔξ γουινέας. Πρέπει νὰ ἦναι τρελλός ! Οὔτε κορωνίς κἂν, ὅπως τῇ δώσῃ ἄξιαν τινά. »

Ἐφ' ᾧ μετὰ πολλοῦ θορύβου ἐξῆλθεν.

Ἡ χεὶρ τῆς Γαβριέλλας ἤρξατο πιέζουσα βαρῶς τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της. Ἐκεῖνος τῇ ἔστρεψε τρυφερὸν βλέμμα, ἀλλ' ἐφίξεν ἰδῶν εἰς τὸ θνήσκον φῶς τῆς χειμερινῆς ἡμέρας τὴν ψυχρὰν χροιάν,

### 3 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 3

### Η ΦΑΙΑ ΕΙΚΩΝ

Ὁ Μάρκος ἀνυπομόνωσ ἐστρεψε τὸ βλέμμα περίξ τῆς αἰθούσης. Σχεδὸν δὲν ἤκουσε τὴν σύζυγόν του ὀμιλοῦσαν. Καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης εἶχε τὸ προαίσθημα ὅτι ἡ φήμη εὐρίσκειτο ἤδη ἐγγύς, καὶ ἐκεῖνος ἤκουσε τὸ προάγγελμά της ἤχου.

Ἀλλὰ μάτην ἀνεζήτη. Δὲν ἦτο ἐκεῖ. Ὑψηλὰ καὶ χαμαί, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ βλέμμα του ἐστρέφετο μετ' ἀνησυχίας, ἀλλ' οὐδαμῶς μεταξὺ τῶν ζωηροχρῶν ἐκεῖνων εἰκόνων καὶ σχεδιασμάτων ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸ ἄπλοῦν του μελέτημα.

Ἀνῆρ τις ἴστατο παρὰ τὴν θύραν τοῦ δωματίου, εἰς ὃ ἐπωλοῦντο κατάλογοι. Ὁ Μάρκος τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἠρώτησε μετὰ φωνῆς, ἐξ ἧς δυσκόλως ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησιν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον ἄλλαι εἰκόνες ἐκτός τῶν εὐρισκομένων ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ.

Ὁ ἄνθρωπος τὸν ἠτένισε ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, προφανῶς κατὶ ἐνοῶν ἐκ τοῦ παρουσιαστικοῦ του, καὶ ἔπειτα τῷ ἔδειξε πλάγιόν τι δωμάτιον τὸ ὁποῖον εἶχε διαφύγει τὴν προσοχὴν τοῦ Μάρκου.

« Ἐκεῖ εἶναι ἀκόμη δύο τρεῖς. » Ἐσκόπευε νὰ προσθήσῃ καὶ προσβλητικὰς τινὰς ἐκφράσεις περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ βλέμμα τι τοῦ νεαροῦ ζωγράφου σχεδὸν τὸν ἐφόβισε, καὶ τῷ ἐπέβαλε σιγὴν. Πράγματι εἰς τὸ παρημελημένον ἐκεῖνο δωμάτιον, ὀμοῦ μετὰ ἀτέχνων



Ὁ νόμος τῶν ἀντιθέσεων εἶναι καταφανὴς ἐν ἀπόσῃ τῆ δημιουργίᾳ ὅσον καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται ἰδίως εἰς τὰς ιδιότητας τῶν ὄντων καὶ τῶν πρῶτων καὶ μάλιστα εἰς τὰς γενικὰς καὶ κοινὰς αὐτῶν ιδιότητας. Αὗται ὅμως οὐδέποτε παριστῶσι πλήρεις τὰς ἀντιθέσεις, ἀλλὰ σχετικὰς μόνον, ἠνωμένους πρὸς ἀλλήλας δι' ἄλλων διαμέσεων.

Αἱ γενικαὶ ιδιότητες τῶν σωμάτων εἶναι ἡ ὕλη, τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, ἡ βαρῦτης, τὸ βάρος, ὁ ἦχος, ὁ ἀριθμὸς, ἡ θέσις καὶ ἡ διεύθυνσις.

Τὰ ἄκρα τῶν ιδιοτήτων τούτων ἀποτελοῦσι τὰς ἀντιθέσεις, μεσάζοντα δὲ καθίστανται αἱ μεταξύ τούτων ἐκτεινόμεναι διαβαθμίσεις. Οὕτω ἡ κλίμαξ τῶν μεταξύ μεγάλου τινὸς ἀντικειμένου καὶ ἐτέρου ἐλαχίστου διαφόρων μεγεθῶν εἶναι τὰ μεσάζοντα αὐτῶν.

Τὴν ἀντίθεσιν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιάς ἀποτελοῦσιν αἱ διάφοροι ἀποχρώσεις τῆς κλίμακος τῶν χρωμάτων, ὅσον καὶ ἡ κλίμαξ τῶν διαφόρων τόνων ἀποτελεῖ τὸ μεσάζον μεταξὺ τοῦ ὕψους καὶ τοῦ βάθους τῶν μουσικῶν τόνων.

Ἐν τῷ σχήματι τὰς ἀντιθέσεις παράγουσι τὸ ἐνιαῖον τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ πρὸς τὰς ποιικιλίας ταύτης, ὡς ἡ σφαῖρα καὶ ὁ κύβος, μεσάζον δὲ εἶναι τὸ μετέχον τοῦ σχήματος ἀμφοτέρων, ὡς ὁ κύλινδρος. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερεῖς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου, ὅθεν προστίθεται ἐνταῦθα μόνον, ὅτι αἱ ἀντιθέσεις τῆς διεύθυνσεως καὶ τῆς θέσεως ὀρίζονται κατὰ τρεῖς τρόπους, κατ' ὕψος, κατὰ πλάτος καὶ κατὰ μήκος. Μεσάζον εἶναι τὸ μεταξύ τῶν δύο ἄκρων διάστημα. Ἐν δὲ ταῖς γραμμαῖς, μεταξύ τῆς εὐθυγράμμου καὶ τῆς καμπύλης, μεσάζον εἶναι ἡ πλαγία γραμμὴ, ὡς καὶ μεταξύ τῆς καθέτου καὶ ὀριζοντίου γραμμῆς μεσάζει ἡ πλαγία, ὡς ἡμικαθέτος καὶ ἡμιπλαγία γραμμὴ.

Οὐδεμία τῶν θεωριῶν τούτων πρέπει νὰ λέγηται καὶ πολὺ

ὀλιγώτερον νὰ διδάσκηται εἰς τὸν παῖδα, ἀλλ' οὐχ ἤττον ὀδηγεῖται οὗτος πρᾶκτικῶς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων αὐτῶν. Ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κατασκευάζῃ κανονικῶν καὶ ὀλιγώτερον ἀκόμη νὰ ἐφευρίσκη ἰδίᾳ σχήματα. Ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ ὁ νόμος τῶν ἀντιθέσεων καθοδηγεῖ αὐτὸν εἰς παρᾶγωγὴν ἀνεξάντλητου ἀπειρίας καὶ ποιικιλίας συνδυασμῶν.

Αἰκατερίνη Λασκαρίδου

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ τε κ. κ. ἀνταποκριταὶ καὶ αἰδανταποκρίτριαι τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν, καὶ αἱ συνδρομητρίαι, αἱ μέχρι σήμερον καθυστεροῦνται τὰς συνδρομὰς τοῦ λήξαντος ἔτους, νὰ ἀποστείλωσι τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Ἰανουαρίου.

## Π. ΦΑΡΔΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΣ

Εἰς Πειραιᾶ, ἀπέναντι ὀδοδρομικοῦ Σταθμοῦ.

Κλίνας ἀγγλικαὶ ὠραιόταται, κλίνας ὀδοπορικαὶ κατ' ἀλλοῖ δι' ἐξοχὰς καὶ λουτρά, σομιέ, λίβνα ἀγγλικὰ παιδικὰ, κάτοπτρα, ὀξέα διὰ βαφὰς. Ὅλα αὐτὰ εἰς τιμὰς ἀνεπίδεκτους συναγωνισμοῦ παρὰ τῷ ἐν Πειραιεὶ κ. Φαρδούλη καὶ Υἱῷ. Δέχεται παρᾶγωγίαν καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

## ΤΣΟΚΟΛΑΤΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

Ἡ Παγκοσμίου φήμης τσοκολάτα Παυλίδου εἶναι τὸ λεπτότερον καὶ ἠδύτερον πρόγευμα, ἀνωτέρα ἀσυγκρίτως τοῦ καφέ ὡς μὴ βλάπτουσα πρὸς τὰ νεύρα, ἀλλ' ἀπεναντίας δυναμόνουσα ταῦτα. Εἶναι ἡ δυναμωτικωτέρα καὶ θρεπτικωτέρα τροφή ὡς περιέχουσα ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ πάντα τὰ πρὸς θρέψιν ἀπαιτούμενα συστατικά.

Πωλεῖται ἀντὶ 5 δραχ. ἡ ὀκτὴ ἢ δὲ βανίλλιας δρ. 6.60 καὶ ἐκάστη ὀκτὴ ἀρκεῖ διὰ τριάντα καὶ πλέον μεγάλα προγεύματα.

ἦτις ἠπλοῦτο ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς, καὶ ἵνα ἀκούσῃ τὸν ψιθυρὸν τῆς ἠναγκάστη νὰ κύψῃ.

«ὦ, ἀπομάκρυνέ με ἀπ' ἐδῶ, Μάρκε! Εἶμαι τόσοσιν κουρασμένη!»

Σειραὶ ἄμαζῶν ἴσταντο πρὸ τοῦ κτιρίου. Κυρία τις ἀνῆρχετο εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ ζωγράφος ἀντλήσας θάρρος ἐκ τοῦ ἀκατανόητου φόβου, ὅστις αἰφηνιδίως τὸν κατέλαθεν, ἐπλησίασε καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ δεχθῇ καὶ τὴν σύζυγόν του.

«Ἐποφείρει τόσοσιν πολὺ, πιθανὸν νὰποθνήσκῃ ἐκ τῆς θλίψεως καὶ τῆς κοπώσεως», εἶπεν· ἀλλ' ἡ κυρία ὡς μόνην ἀπάντησιν εἰς τὴν παράκλησίν του ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν τῆς καὶ διέταξε τὸν ἄμαζηνάτην νὰ προχωρήσῃ!

Οὐδὲν ἄλλο δυνάμενος νὰ πράξῃ, ἔθεσε τὴν στιβαρὰν τοῦ χεῖρα περὶ τῆς συζύγου του, καὶ βοηθῶν, σχεδὸν βαστάζων αὐτὴν, τὴν ἔφερον εἰς τὸ πενυχρὸν τῶν οἰκημα. Ἐκεῖ τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ τὴν ἐκάλυψε μὲ τὴν κλινισκῆπην. Ἐκείνη δὲν ὠμίλησε, καὶ οὗτος ἐγονάτισε πλησίον τῆς καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρά τῆς!

Ἐμεινεν οὕτω σιωπηλός, μέχρις ὅτου ἡ χεῖρ τῆς κατέστη ψυχρά καὶ ἡ ἀναπνοὴ τῆς ὀλιγώτερον τακτική, καὶ κατόπιν ὀλοτελῶς ἐξέλειπε, μέχρις ὅτου ἡ ὠχρὰ μορφή τῆς κατέστη ἄκαμπτος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὑελώδεις καὶ ἀκίνητοι. Τότε ἠγέρθη ὁ Μάρκος, περιέβλεψε περὶ μὲ βλακῶδες βλέμμα καὶ τὴν ἐκάλεσε διὰ τοῦ ὀνόματός τῆς ἐπὶ μακρόν.

«Γαβριέλλα!»

Ἄλλ' οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβε, μόνον ὁ ἄνεμος ἐμαίνετο ἐκτὸς καὶ αἱ ἄμαζαι ἐθορύβουν εἰς τὰς ὁδοῦς.

Ἐρριψεν ἄπελπι βλέμμα ἐπ' αὐτῆς. Ἐφαίνετο τόσοσιν γλυκεῖα ἐν τῷ θανάτῳ. Τόσον ὠραία, τόσοσιν ἤρεμος, καὶ τόσοσιν νέα.

Ἐλαβε τὴν ψυχράν τῆς χεῖρα ἐπὶ στιγμὴν, καὶ ἔπειτα ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, κατῆλθε τὴν τρίζουσαν κλίμακα, καὶ εὐρέθη ἐκτός.

Αἱ νιφάδες τῆς χιόνος ἐπιπτον, καλύπτουσαι τὴν γῆν μὲ τὴν λευκὴν σινδόνα τῶν. Ὁ ἄνεμος ἔπνεε παγερός. Ἄλλ' οὐτε τὸ ψύχος, οὐτε ἡ πείνα, οὐτε ἡ ἀπογοήτευσις, οὐδ' αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις τῆς νεαρᾶς συζύγου του, κειμένης νεκρᾶς, τῷ ἔκαμεν αἴσθησιν. Ἡ φύσις τῷ ἐφάνη οἰκτιρῶν, καὶ τῷ ἀφῆρπασε πᾶσαν ἐπίγνωσιν, πᾶσαν ἀνάμνησιν, πᾶσαν ἀντίληψιν.

Ἐβιάδισε ταχέως ἐπὶ μακρόν, ἄνευ σκοποῦ, καὶ αἴφνης ἔστη. Εἶχεν ἀφίσει τὴν πόλιν ὀπίσω μακρὰν, καὶ εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἣν μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε διανύσει ἄπελπις.

Τώρα ἦτο διαφορετικὴ. Ἡ χιὼν ἐπιπτε, καὶ παντοῦ ὅπου ἐστρέφετο ὁ ὀφθαλμὸς δὲν συνήντα ἢ τὴν λευκὴν σινδόνα. Ἡ ὁδὸς δυσκόλως διεκρίνετο, αἱ ἀτραποὶ εἶχον ἐντελῶς ἀφανισθῆ. Δὲν ἐγνώριζε ποῦ τὰ βήματά του τὸν ἔφερον, ἀλλὰ πάντοτε προύχρει, διότι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμιπαρᾶφροσύνης του, θερμὸς πόθος τὸν κατέλαβε, ὁ πόθος τοῦ νὰ ἐπανιδῇ τὴν πόλιν ἣν ἠγάπα, τὴν πόλιν τῶν ὀνείρων του, νὰ προσατενίσῃ καὶ πάλιν τοὺς θαυμασίους ἐκείνους φαιοχρόους πύργους, οἵτινες πάντοτε τὸν ἐπροστάτευον σιγηλά.

Ὅλα Κοῦζη

(ἀκολουθεῖ)